

ingediend op **1686** (2022-2023) – Nr. 1
3 mei 2023 (2022-2023)

Motie

van Roosmarijn Beckers, Jan Laeremans,
Kristof Slagmulder en Chris Janssens

tot besluit van het op 3 mei 2023
in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat
over de sterke toename
van het aantal onbetaalde schoolfacturen

Het Vlaams Parlement,

- gehoord het actualiteitsdebat over de sterke toename van het aantal onbetaalde schoolfacturen;
- gehoord het antwoord van Vlaams minister Ben Weyts;
- overwegende:
 - 1° de stijgende schoolkosten, onder meer als gevolg van de hoge inflatie;
 - 2° de onderzoeken 'Studiekosten in de tweede en derde graad van het secundair onderwijs' (2020), 'Studiekosten in de eerste graad van het secundair onderwijs' (2019) en 'Studiekosten in het basisonderwijs' (2019) van het Steunpunt Onderwijsonderzoek (SONO), waarbij de hierin vermelde bedragen en geschetste situaties door de stijgende schoolkosten en de hoge inflatie respectievelijk drie en vier jaar na datum veel minder representatief zijn geworden;
 - 3° de bevinding dat alsmaar meer ouders de schoolfacturen niet kunnen betalen, zoals ook blijkt uit de recente bevraging van het GO! (onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap);
 - 4° de uitgangspunten en de voorstellen van de recent gepubliceerde 'Visie op schoolkostenbeleid' van het GO!;
 - 5° het in november 2022 gepubliceerde advies van de Vlaamse Scholierenkoepel (VSK) over betaalbaar onderwijs;
 - 6° het recht op kosteloos onderwijs, dat in de Grondwet is ingeschreven;
 - 7° de maximumfactuur in het basisonderwijs, die in 2008 werd ingevoerd;
 - 8° de brede steun die de maximumfactuur in het secundair onderwijs krijgt, zowel in de samenleving als bij het maatschappelijke middenveld zoals bij de Gezinsbond, de kinderrechtencommissaris en het Netwerk tegen Armoede;
 - 9° de steeds beperktere koopkracht van scholen en het deficit op hun werkmiddelen als gevolg van besparingen op deze middelen vanwege de Vlaamse Regering in het voorbije decennium, zoals onder andere duidelijk naar voor werd gebracht in de scholennet- en scholenkoepeloverschrijdende nota 'Dossier koopkracht en besparingen', gepubliceerd in mei 2022;
 - 10° de huidige decretale bepalingen rond schoolkosten en de bijdrageregelingen in het onderwijs, het vereiste voorafgaande overleg binnen participatieve organen en de communicatie hieromtrent;
 - 11° de in de praktijk vaak beperkte mogelijkheden van bepaalde groepen ouders (bijvoorbeeld alleenstaande ouders) om hun participatieve rechten ten volle te laten gelden wanneer ze geconfronteerd worden met hoge schoolkosten en een naar hun mening onfaire bijdrageregeling;
 - 12° de bevinding dat de schooltoelage, hoewel deze binnen het Groeipakket genereerd wordt op basis van het al dan niet schoollopen van een kind en bedoeld is ter ondersteuning van gezinnen bij aan de scholing verbonden kosten, in veel gevallen niet gebruikt wordt om aan scholing verbonden uitgaven te bekostigen;
 - 13° het gegeven dat niet financiële overwegingen en drempels, maar de competenties en interesses van een persoon de studieloopbaan moeten bepalen;
- vraagt de Vlaamse Regering om:
 - 1° een systematische vijfjaarlijkse monitoring van de gemiddelde schoolkosten in het Vlaamse onderwijs in te voeren als beleidsinstrument om de vinger aan de pols te houden rond de betaalbaarheid van de schoolfacturen;
 - 2° in het basisonderwijs, waar de maximumfactuur thans al in voege is, scholen aan te zetten om meer transparantie te bieden richting de ouders inzake de maximumfactuur en de schoolkosten die kunnen worden doorgerekend richting de ouders;
 - 3° over te gaan tot de invoering van een naar studierichting gediversifieerde maximumfactuur in het volledige Vlaamse secundair onderwijs;

- 4° de nodige voorbereidende stappen daarvoor te ondernemen;
- 5° hierbij een duidelijk onderscheid te maken tussen de schoolkosten die dienen ter realisatie van de eindtermen en onderwijsdoelen, dewelke dus onder de maximumfactuur vallen, en extra (facultatieve) kosten die niet zozeer te maken hebben met het realiseren van de eindtermen en onderwijsdoelen en dus in stricto sensu buiten het eigenlijke onderwijscurriculum vallen, dewelke niet onderhevig zijn aan een maximumfactuur;
- 6° scholen op te roepen om extra (facultatieve) kosten die niet onder de maximumfactuur zouden vallen beperkt te houden, doch met respectering van de grondwettelijke vrijheid van scholen inzake hun pedagogische project;
- 7° een financieel kader uit te tekenen, zodat de scholen voldoende middelen krijgen voor de invoering van de maximumfactuur, zonder dat dit leidt tot een verlies aan kwaliteit of aanbod van de school;
- 8° de scholen te ondersteunen bij de organisatie van de maximumfactuur op de school en hun daarvoor voldoende middelen te voorzien;
- 9° per direct de besparing doorgevoerd in het begin van deze legislatuur welke de indexering van de werkingsmiddelen in het secundair onderwijs beperkt tot 60% van de indexering, stop te zetten;
- 10° scholen van het secundair onderwijs bijgevolg ook te verplichten om leerlingen en ouders bij inschrijving alsook via het schoolreglement transparant en eenduidig in te lichten over de maximumfactuur, alsook om een raming te communiceren van de kosten die buiten de maximumfactuur zouden vallen;
- 11° werk te maken van een beperking van de middagtoezichtfactuur in elk schoolsegment door duidelijkheid te scheppen over de juridische status van de middagpauze op school en de verantwoordelijkheid voor het middagtoezicht op school;
- 12° niet te raken aan de principiële vrijheid van opvoeding en de verantwoordelijkheid van ouders jegens hun kind(eren);
- 13° verkennend overleg en onderzoek in te stellen naar de wenselijkheid en mogelijkheid om het huidige schooltoeslagensysteem om te vormen tot een cheque- of kredietsysteem waardoor deze middelen gekleurd worden en door ouders moeten gespendeerd worden aan de aan scholing gerelateerde kosten;
- 14° verkennend overleg en onderzoek in te stellen naar de wenselijkheid en mogelijkheid om een systeem van btw-vrije weken in te voeren in de weken bij het begin van het schooljaar voor de aankoop van leermiddelen, schoolgerief en andere inherent aan de scholing verbonden producten, dit naar voorbeeld van de Amerikaanse tax holidays;
- 15° bij de opmaak van verder gelijkedekansbeleid en/of beleid dat sociale correcties en compensaties beoogt ter wille van schoolgaande kinderen die in armoede opgroeien, altijd oog te hebben voor de eigenheid van de school en de kernopdracht van het onderwijs, namelijk zorgen voor kwaliteitsvol en adequaat onderwijs door professionele en gekwalificeerde leerkrachten wier taak zich situeert op het pedagogisch-didactisch onderricht van kennis, vaardigheden en competenties jegens hun leerlingen;
- 16° de kinderarmoedeproblematiek vooral daar aan te pakken waar de oorzaak van deze problematiek zich stelt, namelijk de beperkte inkomens van gezinnen in problematische sociaaleconomische situaties, hun werkgelegenheidskansen en hun hoge niet-schoolse uitgaven, en dus werk te maken van een breed maar geïntegreerd kinderlevenskwaliteitbeleid vanuit de domeinen Welzijn en Armoedebestrijding in samenspraak met de domeinen Werk, Huisvesting, Inburgering, Jeugd en Onderwijs.

Roosmarijn BECKERS
Jan LAEREMANS
Kristof SLAGMULDER
Chris JANSSENS